

In prav vsa, zdi se, štejejo, kakor šteje ne nazadnje to, da jih brez odtisa Filozofske fakultete ne bi bilo. Do mnogih med njimi nikoli ne bi prišel brez teorije, ob kateri sem na poti skozi magistririj in doktorat kritično zorel in se učil argumentirati, in vendar prav tako ne brez duhovnega hedonizma kot prapočela ter empirije življenja kot nepogrešljive kopeli za kaljenje teorije in teorij.

Dr. Štefan Vevar je prevajalec, prevodoslovec in muzejski svetovalec v Slovenskem gledališkem muzeju. Znan je predvsem po kongenialnih prevodih največjih imen nemške književnosti v slovenščino in je mdr. dobitnik Sovretove nagrade (1999).

Red. prof. dr. Marta Verginella

Ko sem se po končani srednji šoli leta 1979 odločala za študij zgodovine, sem bila razdvojena med Trstom in Ljubljano. Mikal me je odhod v slovensko prestolnico. Prijatelji in znanci so mi pripovedovali o živahnem študentskem življenju, kar je v meni spodbujalo misel na odhod, a tudi o togem pedagoškem režimu, ki naj bi takrat vladal na Oddelku za zgodovino. Vsaj tako je bilo mnenje tistih tržaških študentov, ki so mi potarnali o duhamornem memoričnem učenju letnic in dogodkov, tradicionalni metodi učenja, ki sem jo že kot dijakinja globoko mrzila. Pridobljene informacije so delovale zastrašujoče ne nazadnje tudi zato, ker sem bila pri pouku zgodovine in filozofije vajena interdisciplinarnega povezovanja in kritičnega pristopa do snovi. Demokratizacija pouka in šolskih struktur, ki jo je v Italiji prinesel študentski val leta 1968, je bila še v sedemdesetih letih dejavna in je pustila sled tudi v tistem delu dijaške generacije, ki je bil najbolj aktiven v študentskem gibanju in je verjel v moč uporniških drž. Tudi zaradi slednjih je prevladala odločitev za študij zgodovine na tržaški filozofski fakulteti in z njo vstop v akademsko okolje, ki so mu dali pečat mlajša generacija profesorjev in profesorice, intenzivni stiki predavateljev in predavateljic s študentsko populacijo ter spodbujanje kritične zavesti in intelektualne samostojnosti. Intenzivno učenje ob visoki stopnji izbirnosti in interdisciplinarnosti v pretežno seminarsko

organiziranem delu je zelo kmalu v meni spodbudilo željo po raziskovanju.

Ko sem se spraševala, kako si ustvariti pogoje zanj, sem ugotovila, da so bile razmere v italijanskem akademskem okolju povsem nenaklonjene mlajši generaciji humanistov. Doktorski študij se je takrat šele vzpostavljajal in razpoložljiva raziskovalna mesta je že zapolnila generacija leta '68. Mentorica Luisa Accati mi je svetovala, naj preverim možnosti nadaljevanja študija in univerzitetne kariere v Ljubljani. Zavila sem z očmi in pomislila, da tako sugestijo lahko daje le Torinčanka, ki slabo pozna razmere v sosednji Jugoslaviji in ki ji je povsem tuje slovensko akademsko okolje. Po zagovoru diplome sem najprej pridobila habilitacije za poučevanje na slovenskih šolah v Italiji. Pomembno je bilo, da sem se finančno osamosvojila. Šele potem sem se vpisala na magistrski študij zgodovine na Univerzi v Ljubljani in po opravljenem rigorozu nadaljevala z doktorskim študijem. Končno sem lahko od blizu spoznala osrednji slovenski zgodovinarski krog, ki je takrat poučeval na Oddelku za zgodovino. Seznanjena sem bila z najpomembnejšimi zgodovinopisnimi knjižnimi projekti v sedemdesetih in osemdesetih letih in prebirala sem tudi referenčna zgodovinopisna dela, ki so takrat izhajala.

Spomnim se rahle vznemirjenosti ob vstopu v novo okolje, v stavbo brez grafitov in znamenj študentske nepokornosti. Lesene knjižne omare so zakrivalle pogled na knjige in moji sogovorniki so na moje veliko začudenje vljudno obešali moj plašč na obešalo. Presenetili sta me pozornost in naklonjenost, ki so mi ju izkazovali. In to, kar se je sprva kazalo kot oddaljenost in togost, se je kmalu sprevrglo v prijaznost in podporo, predvsem po zaslugi mentorja prof. Petra Vodopivca, ki si je vedno znal vzeti čas za žlahtne pogovore. Spoznala sem intelektualno širino in skromnost starejših predavateljev, ki so znali poznavalsko spremljati tudi moje raziskovalne začetke. Spominjam se zadoščenja in radosti, ki sta me spremljala po obiskih pri prof. Angelosu Bašu in prof. Sergiju Vilfanu. Njuni nasveti in spodbude so potrjevali pravilnost izbrane raziskovalne poti. Vilfan mi je kot odličen pravni zgodovinar poklonil še nekaj več. Rojen v Trstu in po duhu svetovljan se je

Spoznala sem intelektualno širino in skromnost starejših predavateljev, ki so znali poznavalsko spremljati tudi moje raziskovalne začetke.

ob komentiranju mojega seminarja o oporočnih virih prostodušno nasmehnil in pikro pripomnil: »Samo v Ljubljani se lahko univerzalni dedič sprevrže v vesoljnega.« V hipu sva bila povezana v svoji tržaškosti. Takrat še nisem vedela, da bom na pobudo Oddelka za sociologijo v kratkem vstopila v slovenski akademski krog. Ponudba, naj pristopim kot raziskovalka v skupino, ki sta jo takrat oblikovala prof. Iztok Saksida in prof. Bojan Baskar, je bila preveč vabljava, da bi jo zavrnila.

Red. prof. dr. Marta Verginella je predavateljica obče zgodovine 19. stoletja in teorije zgodovine. Vodila in koordinirala je več različnih raziskovalnih projektov, trenutno pa je glavna nosilka prestižnega evropskega raziskovalnega projekta EIRENE – Povojne tranzicije v perspektivi spola: primer severozahodnega jadranskega prostora. Raziskovalno se osredotoča zlasti na zgodovino žensk in spola, socialno zgodovino, ustno zgodovino, spominske študije ter mejne in nacionalne študije.